

Lausuntopyyntö - Palvelujärjestelmän uudistaminen/ Perhe- ja vammaispalvelujen uudistus (R3)

KH 28.10.2024 § 138
169/00.04.01/2024

Valmistelija

Kunnanjohtaja Jaakko Kuronen, puh. 040 661 6885

Toimivalta

Hallintosäännön luvussa 6. määritellään toimielinten tehtävät ja toimivallan jako. §21 kohdassa 17 sanotaan, että kunnanhallitus päättää lausuntojen antamisesta kunnan kannalta merkittävässä asioissa.

Asia

Pohjois-Savon hyvinvointialue on tekemässä palvelujärjestelmän uudistusta. Nyt uudistuksessa on lausuntokierroksella perhe- ja vammaispalveluiden uudistamisehdotus (R3). Hyvinvointialueen aluehallitus on kokouksessaan 16.9. §283 käsitellyt palvelujärjestelmän uudistamisen osalta perhe- ja vammaispalveluiden uudistusta. Aluehallitus päätti lähettää luonnoksen uudistuksesta lausunnolle Pohjois-Savon kuntiin. Uudistusehdotuksen liittyvä aineisto löytyy osoitteesta <https://pshyvinvointialue.fi/fi/palveluj%C3%A4rjestelm%C3%A4n-uudistus>

Lausunto

Yleistä

Joroisten kunta ymmärtää, että palvelujärjestelmän uudistaminen on ymmärrettävä toimenpide niin taloudellisten kuin henkilöstön saatavuuteen liittyvien haasteiden vuoksi. Uudistuksen tavoitteet, kuten palveluiden integraatio ja toimintamallien yhtenäistäminen, ovat kannatettavia ja tärkeitä koko hyvinvointialueen kannalta. Uudistusta tehtäessä tulee kuitenkin huomioida alueelliset erot ja palvelujen saavutettavuus niin kaupungeissa kuin reuna-alueilla. Taloudellisten säästöjen hakeminen ei saa heikentää perustason palveluita eikä kuntalaisten perustuslaillisia oikeuksia.

Perhepalveluiden merkitys ja saavutettavuus

Esitetyissä vaihtoehdossa tulisi tarkastella palvelupertuaaria palvelupisteissä erityisesti äitiys- ja seksuaaliterveys- ja lastenneuvolavastaanoton osalta ja varmistaa näiden lähipalvelujen saavutettavuus.

Kuntien ja hyvinvointialueen hyvinvointityössä on tärkeää verkostomainen toimintatapa, jolloin on tärkeää, että jokaisessa kunnassa olisi perhepalvelujen toimipiste. Tämä edistää yhteistyötä. Hyvin toteutetuilla perhepalveluilla ennaltaehkäistään lasten huostaanottoa ja hyvällä yhteistyöllä voidaan myös parantaa tilannetta.

Kaikissa uudistusehdotuksen vaihtoehdoissa äitiys- ja seksuaalineuvolapalvelu olisi Joroisten kunnan asukkaiden osalta Varkaudessa. Toivottavaa on, että suunniteltu sähköisen asioinnin lisääminen kohdistuisi pikaisesti myös äitiys- ja seksuaalineuvolapalveluihin niissä tapauksissa, joissa tapaaminen ei vaadi

fyysistä kontaktia. Palvelujärjestelmän uudistamisen osana hyvinvointialueen tulisi myös yhdessä kuntien kanssa huolehtia siitä, että palveluihin pääsee mahdollisimman hyvin julkista liikennettä käyttäen. Joroisten kunta ehdottaakin, että hyvinvointialueen edustaja tulisi jatkossa mukaan kuntien ja ELY-keskuksen välisiin joukkoliikennepalaverieihin, koska sote-uudistuksen myötä kunnalla ei ole enää ajankohtaista tietoa kuntalaisten palvelutarpeista esim. Varkaudessa olevien hyvinvointialueen palveluiden suhteen.

Vammaispalvelut ja perusoikeuksien turvaaminen

Vammaispalvelujen osalta Joroisten kunta korostaa, että uudistuksessa on ensisijaisen tärkeää turvata vammaisten kuntalaisten perustuslailliset oikeudet. Säästöt eivät saa kohdistua haavoittuvimpiin ryhmiin, eikä karsintaa voi tehdä peruspalvelujen osalta ilman, että se vaarantaa vammaisten oikeudenmukaisen kohtelun ja heidän palvelutarpeidensa toteutumisen. Joroisten kunta lausuu, että vammaispalvelujen uudistusta jatkovalmistellaan laajan toimintamallin mukaisesti ja että kaikille kuntalaisille turvataan heidän tarvitsemansa palvelut. Myös vammaisilla asukkaillamme tulee olla mahdollisuus asua omassa kotikunnassa.

Yhteistyö hyvinvointialueen ja kuntien välillä

Joroisten kunta pitää tärkeänä, että hyvinvointialueen ja kuntien välinen yhteistyö tiivistyy palvelujärjestelmän uudistamisen aikana. Pelkkä muodollinen kuntayhteistyöfoorumi ei riitä, vaan tarvitaan säännöllistä ja syvempää vuoropuhelua kuntien, hyvinvointialueen ja kuntalaisten välillä. Hyvinvointialueen virka- ja poliittisen johdon tulisi käydä säännöllistä vuoropuhelua kuntajohdon kanssa.

Joroisten kunta esittää, että Pohjois-Savon hyvinvointialue nimittäisi vastuullisen kuntayhdyshenkilön, joka toimisi tiiviinä yhteyshenkilönä kunnan suuntaan ja auttaisi muutoksen käytännön toteutuksessa.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Jaakko Kuronen
Päätösehdotus	Kunnanhallitus antaa esittelytekstissä olevan lausunnon Pohjois-Savon hyvinvointialueelle Joroisten kunnan lausuntona.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan päätösehdotuksen.